

Sygn. akt: III C 1074/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Suchecka
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Schultz

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2016 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa D. P.

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

o odszkodowanie

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda D. P. kwotę 1767,15 euro (tysiąc siedemset sześćdziesiąt siedem euro piętnaście eurocentów) z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1195 zł (tysiąc sto dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów procesu.

SSR Joanna Suchecka

Sygn. akt III C 1074/15

UZASADNIENIE

Wyroku wydanego w postępowaniu zwykłym

Powód D. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 3600 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 grudnia 2014r. oraz kwoty 1767,15 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 stycznia 2015r. oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód wskazał, że w dniu 31 października 2014r. doszło do kolizji, w wyniku którego uległ uszkodzeniu należący do powoda pojazd marki L (...). Sprawca wypadku był ubezpieczony na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady, zakwalifikował szkodę jako całkowitą i wypłacił odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu oraz za koszty sporządzenia kalkulacji naprawy.

Powód wystąpił do pozwanego także o refundację kosztów najmu pojazdu zastępczego. Najem pojazdu trwał przez 53 dni, tj. od dnia 1 listopada 2014r. do dnia 23 grudnia 2014r., a wysokość czynszu za dobę wyniosła 45 euro.

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność w tym zakresie co do zasady i – nie kwestionując wysokości stawki czynszu - wypłacił jedynie część zgłoszonego roszczenia obejmującą kwotę 1071 euro za okres 20 dni uzasadniając, że jest to okres obejmujący dni od powstania szkody do wykonania kosztorysu, technologiczny czas naprawy tj. 10 dni roboczych oraz dwa dodatkowe dni na załatwienie formalności, znalezienie warsztatu i odbiór pojazdu po naprawie. Zdaniem powoda przyjęcie okresu 20 dni na najem pojazdu nie jest prawidłowe, gdyż pozwany zakwalifikował szkodę jako całkowitą, a powód pozyskał środki umożliwiające nabycie nowego pojazdu dopiero w dniu 23 grudnia 2014r., kiedy doszło do ustalenia odszkodowania za pojazd i jego wypłaty. Dodał nadto, że wynajęty pojazd był klasę niższy niż pojazd uszkodzony.

Kwoty 3600 zł powód domagał się tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu likwidacyjnym, które uiszczył na rzecz pełnomocnika reprezentującego go w tym postępowaniu, w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...). Powód argumentował, że udział pełnomocnika był w postępowaniu likwidacyjnym konieczny i uzasadniony, bowiem powód jest cudzoziemcem, nie zamieszkuje na terytorium Polski, nie zna języka polskiego, nie zna realiów prawnych związanych z dochodzeniem roszczeń ubezpieczeniowych od podmiotu działającego na terenie Polski, a ponadto powód prowadzi działalność gospodarczą na terenie całych Niemiec co uniemożliwiało mu samodzielne prowadzenie sprawy. Nakład pracy pełnomocnika wiązał się ze złożeniem szeregu pism w toku postępowania likwidacyjnego.

Nakazem zapłaty z dnia 23 marca 2015r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

W złożonym sprzeciwie pozwany zaskarżył powyższy nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, że ponosi odpowiedzialność za szkodę wywołaną kolizją z dnia 31 października 2014r. co do zasady. Przyznał również, że uznał co do zasady roszczenie powoda o odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu przy zastosowaniu stawki dobowej najmu w kwocie 45 euro. W odniesieniu do wysokości roszczenia z tego tytułu wskazał, że brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia ponad kwotę wypłaconą w toku postępowania likwidacyjnego, albowiem zwrot kosztów wynajmu pojazdu zastępczego zasadny jest tylko za okres niezbędny do przeprowadzenia naprawy pojazdu i według tej reguły zostało ustalone i wypłacone powodowi odszkodowanie.

W odniesieniu do roszczenia z tytułu kosztów działania pełnomocnika w postępowaniu likwidacyjnym pozwany podkreślił, że zasadność skorzystania z pomocy prawnej profesjonalisty uzależniona jest od potrzeby wynikającej z indywidualnych okoliczności sprawy. Zdaniem pozwanego taka potrzeba w rozpatrywanym przypadku nie powstała, gdyż pozwany wprowadził system likwidacji szkód w języku niemieckim, a na etapie postępowania likwidacyjnego ustala się przede wszystkim fakty i w tym zakresie występuje przewaga bezpośredniego kontaktu poszkodowanego z ubezpieczycielem nad działaniem poszkodowanego za pośrednictwem pełnomocnika, gdyż kontakt bezpośredni wpływa na sprawność i szybkość postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 października 2014r. w S. na rondzie (...) doszło do kolizji, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki L. (...) o nr rej. (...) należący do D. P., obywatela niemieckiego zamieszkującego na terytorium Niemiec. Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Spółce Akcyjnej w W..

bezsporne

D. P. w celu dochodzenia roszczeń odszkodowawczych związanych z powyższą kolizją od ubezpieczyciela sprawcy ustanowił pełnomocnika – radcę prawnego P. L., aby ten w jego imieniu zgłosił szkodę i reprezentował go w postępowaniu likwidacyjnym. Z tytułu świadczonych przez pełnomocnika usług powód uiszczył 3600 zł.

Pismem z dnia 4 listopada 2014r., nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 6 listopada 2014r., pełnomocnik powoda zgłosił szkodę pozwanemu i wezwał go do zapłaty kwoty 18.344,30 euro tytułem odszkodowania za uszkodzenie pojazdu, 1220,58 euro tytułem kosztów sporządzenia opinii i 3600 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu likwidacyjnym. Zgłoszenie zostało doręczone (...) w dniu 10 listopada 2014r. W załączonej do zgłoszenia opinii technicznej koszt naprawy pojazdu został ustalony na kwotę 18.344,30 zł.

dowód:

- zgłoszenie szkody k. 30-33
- opinia techniczna z dokumentacją zdjęciową k. 34-55
- rachunek k. 57
- dowód nadania k. 88
- faktura k. 163
- wydruk z Internetu k. 60-61

Do wiadomości mailowej z dnia 12 grudnia 2014r. od pozwanego do pełnomocnika powoda zostało dołączone pismo pozwanego z dnia 8 grudnia 2014r., w którym wskazano, że przyznanie odszkodowanie nastąpi niezwłocznie po uzyskaniu przez ubezpieczyciela niezbędnych dokumentów i informacji.

W odpowiedzi na tę wiadomość drogą mailową pełnomocnik powoda podniósł, że pismo z dnia 8 grudnia 2014r. nie zostało mu doręczone, na nadto iż termin zakończenia postępowania upłynął w dniu 11 grudnia 2014r. Wskazał, że wymagane dokumenty zostały przesłane w dniu 2 grudnia 2014r., zgodnie z żądaniem ubezpieczyciela z dnia 24 listopada 2014r.

W wiadomości mailowej z dnia 15 grudnia 2014r. od pozwanego do pełnomocnika powoda zostało wskazane, że decyzja zostanie wydana po dokonaniu oględzin pojazdu zaplanowanych w tym tygodniu.

W dniu 17 grudnia 2014r. pełnomocnik powoda skierował kolejną wiadomość mailową do pracownika ubezpieczyciela z prośbą o pomoc w sprawie, w celu szybkiego zakończenia postępowania likwidacyjnego.

dowód:

- korespondencja mailowa k. 62-70

Decyzją z dnia 22 grudnia 2014r. (...) przyznał na rzecz powoda odszkodowanie w kwocie 6520,58 euro, w tym 5300 euro z tytułu uszkodzenia pojazdu przy zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej oraz 1220,58 euro za koszty sporządzenia opinii technicznej i wyceny. Pełnomocnik powoda decyzję tę otrzymał następnego dnia. Pozwany odmówił wypłaty odszkodowania z tytułu kosztów pełnomocnika działającego w postępowaniu likwidacyjnym.

W wiadomości mailowej z dnia 29 grudnia 2014r. pełnomocnik powoda odnosząc się do otrzymanej decyzji i dołączonej do niej dokumentacji zdjęciowej podniósł, że ustalenie wysokości odszkodowania nastąpiło na podstawie danych i uszkodzeń innego pojazdu niż pojazd powoda. Wniósł o przesłanie pełnych akt szkodowych.

Po weryfikacji materiału decyzją z dnia 30 grudnia 2014r. pozwany przyznał na rzecz powoda odszkodowanie w łącznej kwocie 19.541,64 euro, w tym 18218,31 euro tytułem uszkodzenia pojazdu, 1220,58 euro tytułem kosztów opinii technicznej i wyceny, 102,75 euro tytułem odsetek ustawowych, które zostało pomniejszone o odszkodowanie wypłacone na podstawie poprzedniej decyzji w kwocie 6520,58 euro.

dowód:

- decyzja z dnia 22 grudnia 2014r. k. 81-82
- korespondencja mailowa z załącznikami k. 71-80
- decyzja z dnia 30 grudnia 2014r. k. 91
- korespondencja mailowa k. 90

Powód na okres postępowania likwidacyjnego, z uwagi na brak możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu, zawarł umowę najmu pojazdu marki N. (...) za kwotę 45 euro dziennie. Najem trwał od 1 listopada 2014r. do 23 grudnia 2014r. tj. 53 dni. Powód uiścił łącznie z tytułu najmu kwotę 2838,15 euro.

dowód:

- faktura k. 98

W wiadomości mailowej z dnia 15 stycznia 2015r. pełnomocnik powoda zgłosił pozwanemu szkodę z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 2.838,15 euro.

dowód:

- korespondencja mailowa k. 97

Decyzją z dnia 20 stycznia 2015r. pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 1071 euro tytułem odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego wskazując, że za zasadny okres wynajmu pojazdu uznano 20 dni, obejmujące okres od powstania szkody do wykonania oględzin i kosztorysu, technologiczny czas naprawy – 10 dni roboczych, 2 dni na załatwienie formalności, znalezienie warsztatu i odbiór pojazdu po naprawie.

dowód:

- decyzja z dnia 20 stycznia 2015r. k. 162

Pozwany posługuje się systemem likwidacji szkód, który umożliwia obsługę obcokrajowców niewładających językiem polskim. Poszkodowany może zgłosić szkodę w języku niemieckim na terenie Niemiec do reprezentanta pozwanego w Niemczech albo w Polsce w języku niemiecku bezpośrednio u pozwanego.

dowód:

- wydruk informacji z Internetu k. 133

Powód nie dokonał naprawy pojazdu.

Powód sprzedał pojazd w dniu 20 listopada 2014r.

dowód:

- umowa k. 174

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo częściowo okazało się zasadne.

Powód dochodził od pozwanego odszkodowania za szkody wywołane kolizją z dnia 31 października 2014r. z uwagi na to, że pozwanego łączyła ze sprawcą kolizji umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Zasady odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych uregulowane zostały w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392 ze zm., dalej „ustawą”). Zgodnie z art. 4 ustawy, ubezpieczeniem obowiązkowym jest m. in. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. W obowiązkowych ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej odszkodowanie wypłaca się w granicach odpowiedzialności cywilnej podmiotów objętych ubezpieczeniem, nie wyżej jednak niż do wysokości sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie (art. 13 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach). Stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach do umów ubezpieczenia obowiązkowego, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 822 § 1 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 § 4 k.c.).

Stosownie do art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody może polegać albo na restytucji naturalnej, albo na zapłacie odszkodowania pieniężnego. Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania, z którego wynikła szkoda (art. 361 § 1 k.c.). W myśl obowiązującej w prawie cywilnym zasady pełnego odszkodowania, którą wyraża art. 361 § 2 k.c., naprawienie szkody ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego przez poszkodowanego uszczerbku. Nie może ono jednak przewyższać faktycznie poniesionej przez poszkodowanego szkody.

Dokonując ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia Sąd oparł się na materiale przedstawionym przez obie strony, w tym dokumentach zgromadzonych w postępowaniu likwidacyjnym i korespondencji mailowej między stronami. Stwierdzić należy, że wiarygodność i moc dowodowa wszystkich dowodów zebranych w sprawie nie była przez strony kwestionowana, poza sporem pozostawały także podnoszone w sprawie okoliczności faktyczne. Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy uzależnione było od oceny, jakie znaczenie prawne mają poszczególne okoliczności dla istnienia i zakresu roszczenia odszkodowawczego powoda względem pozwanego.

Zaznaczyć należy, że zasadą jest, iż ustalenie faktu istotnego dla rozstrzygnięcia następuje na podstawie zaoferowanych przez strony dowodów, ocenionych zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. tj. przy uwzględnieniu ich wiarygodności i mocy dowodowej na podstawie reguł logiki i doświadczenia życiowego. Stosownie do art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywa na tym, kto z danej okoliczności wywodzi skutki prawne. Nie wymagają jednak dowodu fakty powszechnie znane (art. 228 § 1 k.p.c.), fakty znane sądowi z urzędu (art. 228 § 2 k.p.c.), a także fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.). Ponadto, zgodnie z art. 230 k.p.c. gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

Mając powyższe na względzie Sąd opierając się na zaoferowanych dowodach i uwzględniając zakres okoliczności niespornych uznał, że roszczenie powoda jest uzasadnione w zakresie dotyczącym odszkodowania z tytułu kosztów pojazdu zastępczego, a nie zasługuje na uwzględnienie w części obejmującej żądanie zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego w celu reprezentowania powoda w postępowaniu likwidacyjnym. Niesporne w niniejszej sprawie było, że pozwany ponosił odpowiedzialność za szkodę powstałą w dniu 31 października 2014r. w pojeździe marki L. należącym do powódki, z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wiążącej ją ze sprawcą szkody. Sprawca szkody ponosił za nią odpowiedzialność na zasadach ogólnych, o czym stanowi art. 436 § 2 k.c.

W odniesieniu do roszczenia o zwrot kosztów wynajmu pojazdu zastępczego zaznaczyć należy, że nie było przez pozwanego kwestionowane, iż powód wynajął samochód marki N. (...) na okres od 1 listopada do 23 grudnia 2014r.

oraz że poniósł z tego tytułu kwotę 2838,15 euro, przy stawce za dobę w wysokości 45 euro. Pozostaje również poza sporem, że pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę w postaci kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego co do zasady i wypłacił na rzecz powoda kwotę 1071 euro obliczoną poprzez przemnożenie stawki dziennej czynszu najmu w wysokości 45 euro przez 20 dni. Tym samym pozwany przyznał, że uzasadniony koszt wynajmu pojazdu za jeden dzień to kwota 45 euro. Strony nie były jedynie zgodne co do tego, za jaki okres korzystania przez powoda z pojazdu zastępczego pozwany obowiązany jest zwrócić powstałe w związku z tym koszty. Zdaniem pozwanego wystarczającym okresem jest 20 dni, albowiem obejmuje on czas od powstania szkody do jej kalkulacji, technologiczny okres naprawy w wymiarze 10 dni, a także dodatkowe dni na załatwienie formalności i podjęcie czynności niezbędnych do naprawy pojazdu. Pozwany akcentował, że poszkodowany może żądać pokrycia kosztów najmu pojazdu, lecz wyłącznie za czas niezbędny do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu. Wskazał, że kalkulacja kosztów naprawy pojazdu została sporządzona w dniu 3 listopada 2014r. i od tego czasu możliwym było przystąpienie do wykonania naprawy. Wyliczony przez niego okres uwzględnia uzasadniony interes poszkodowanego. Pozwany wniósł o zobowiązanie powoda do przedstawienia rachunku za naprawę pojazdu. W odpowiedzi na zarzuty pozwanego powód podał, że nie dokonał naprawy pojazdu, przedstawił umowę sprzedaży uszkodzonego pojazdu oraz zaznaczył, że pozwany zakwalifikował szkodę jako całkowitą. Strona pozwana nie zakwestionowała podniesionych przez powoda powyższych okoliczności, a także dowodu w postaci umowy sprzedaży pojazdu. W swojej argumentacji przedstawionej na poparcie żądania oddalenia powództwa strona pozwana całkowicie okoliczności te pominęła. Z kolei powód podkreślał, że skoro nie doszło do naprawy pojazdu, a zakres uszkodzeń i kosztów ich usunięcia skutkowało zakwalifikowaniem szkody jako całkowitej, to bez znaczenia jest okres, jaki mógł być potrzebny do naprawienia pojazdu. W jego ocenie był uprawniony korzystać z pojazdu zastępczego co najmniej do dnia wypłaty odszkodowania, co nastąpiło w dniu 23 grudnia 2014r. Zaznaczył przy tym, iż w tym dniu nie zostało wypłacone pełne odszkodowanie, albowiem na skutek uwzględnienia dokumentacji innego pojazdu odszkodowanie z tytułu uszkodzenia pojazdu zostało pierwotnie przyznane w kwocie 5300 euro, a dopiero w dniu 30 grudnia 2014r. w kwocie 18218,31 euro. Powód zwrócił również uwagę na fakt, że okres oczekiwania na wydanie decyzji przez ubezpieczyciela wydłużył się z przyczyn od powoda niezależnych.

Biorąc powyższe pod uwagę nie sposób podzielić argumentacji pozwanego przedstawionej dla odparcia żądania powoda w kwocie 1767,15 euro. Argumentacja ta bowiem nie przystaje do ujawnionych i pozostających poza sporem indywidualnych okoliczności faktycznych sprawy. Jakkolwiek w judykaturze wielokrotnie wskazano się, że zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela sprawcy kolizji, w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, obejmuje wyłącznie okres niezbędny do przeprowadzenia naprawy pojazdu, to stanowisko to nie znajduje zastosowania do niniejszej sprawy. W danym przypadku bowiem naprawa pojazdu nie tylko nie została przeprowadzona, lecz nadto z uwagi na fakt, iż doszło do tzw. szkody całkowitej nie sposób czynić powodowi zarzutu z tego, że pojazdu nie naprawił. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów i danej wysokości mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego należy dokonywać na zawsze podstawie indywidualnych okoliczności sprawy (por. wyrok Sn z dnia 26 listopada 2002r., V CKN 1397/00, LEZ nr 707057). Wysokość tych kosztów należy oceniać pod kątem ich celowości i ekonomicznego uzasadnienia. W uchwale SN z dnia 22 listopada 2013r., w sprawie III CZP 76/13 Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało z tytułu szkody całkowitej (por. również wyrok SN z dnia 16 maja 2002r, V CKN 1273/00, LEX nr 77057). Usprawiedliwione jest, aby okres niezbędny do nabycia pojazdu wiązać z datą wypłaty odszkodowania. Wówczas bowiem poszkodowany pozyskuje środki umożliwiające mu nabycie nowego pojazdu, a korzystanie z pojazdu zastępczego staje się ekonomicznie nieuzasadnione.

Marginalnie wskazać należy, iż nie ujawniły się wątpliwości co do tego, że pozwany co do zasady odpowiada wobec powoda za wzrost kosztów najmu pojazdu zastępczego. Poza tym, że odpowiedzialność pozwanego w tym zakresie została przez niego przyjęta poprzez przyznanie odszkodowania w wysokości 1071 euro i jego wypłatę, w sprawie zostały podniesione niekwestionowane okoliczności, że uszkodzonego pojazdu powód używał zarówno w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą jak i dla celów osobistych. W literaturze i orzecznictwie dopuszcza się

możliwość wynagrodzenia szkody majątkowej wynikłej z pozbawienia posiadania, a zatem należy ją uwzględnić zarówno w przypadku, gdy pojazd jest wykorzystywany w działalności gospodarczej, jak również, gdy służy celom osobistym. Jeśli rzecz służy do zaspokajania potrzeb kulturalnych, związanych z wypoczynkiem, turystyką, dogodnym przemieszczaniem się, udaremnienie zaspokajania tych potrzeb może stanowić szkodę majątkową (por. wyrok SO w Warszawie z dnia 17 września 2010r., sygn. XXIII Ga 408/10). Samochód nie jest w obecnych czasach traktowany jako dobro luksusowe, a w pewnych kręgach, czy z uwagi na aktywność danej osoby, jest niezbędnym środkiem transportu. Jeśli brak możliwości korzystania z uszkodzonego powoduje wydatki, to stanowią one szkodę majątkową, która winna być zrekompensowana w świetle art. 361 § 2 k.c.

Roszczenie o odsetki zostało uwzględnione na podstawie art. 481 § 1 k.c., od dnia następnego po wydaniu przez pozwanego decyzji o przyznaniu odszkodowania za koszt najmu pojazdu, albowiem pozwany już wówczas dysponował pełnym materiałem pozwalającym zweryfikować ten koszt.

W zakresie roszczenia z tytułu kosztów działania pełnomocnika powoda w postępowaniu likwidacyjnym wskazać należy, że fakt poniesienia takich kosztów, choćby wykazany, nie przesądza o zasadności żądania w tym zakresie wobec ubezpieczyciela sprawy. Również w tym przypadku trafny jest argument, iż w ramach szkody pozostającej w zwykłym związku przyczynowym ze zdarzeniem, jakim było uszkodzenie pojazdu, dopuszczalne jest uwzględnienie jedynie wydatków celowych, ekonomicznie uzasadnionych i niezbędnych dla ochrony uzasadnionego interesu poszkodowanego. W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że elementem szkody, do której zobowiązany będzie zakład ubezpieczeń na podstawie umowy ubezpieczenia obowiązkowego zawartego ze sprawcą wypadku, mogą być koszty ustanowienia i działania pełnomocnika zastępującego poszkodowanego w postępowaniu likwidacyjnym, jeżeli uzasadnione i konieczne (por. uchwałę 7 sędziów SN z dnia 13 marca 2012r., w sprawie III CZP 75/11). Oznacza to, że o możliwości zaliczenia powyższych kosztów decydują indywidualne okoliczności sprawy, które winny przemawiać za potrzebą skorzystania z usług pełnomocnika, a ich występowanie – stosownie do art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. – obciąża powoda. Stanowisko to jest zgodne z linią orzecniczą, dotyczącą wcześniej omówionego roszczenia, zgodnie z którą szkodę majątkową stanowią tylko niezbędne i ekonomicznie uzasadnione wydatki. Jak podkreślono samo dążenie do wygody i ujęcia obowiązków poszkodowanemu nie uzasadnia związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem szkodzącym a poniesionym wydatkiem, w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. W normalnym związku przyczynowym pozostaje natomiast sięgnięcie po pomoc prawną w okolicznościach w których stan zdrowia, kwalifikacje osobiste lub sytuacja życiowa poszkodowanego usprawiedliwiają stanowisko o niezbędności takiej pomocy w celu zapewnienia sprawnego, efektywnego i ekonomicznie opłacalnego przebiegu postępowania likwidacyjnego. Ocena, czy udział w likwidacji profesjonalnego pełnomocnika jest konieczny, zależy od wielu okoliczności, a przede wszystkim od rodzaju i zakresu szkód. Inny jest stopień komplikacji gromadzenia dowodów, gdy doszło jedynie do uszkodzenia pojazdu, a inny gdy wypadek spowodował szkody na osobie. Może również wystąpić sytuacja, gdy osobisty udział poszkodowanego w postępowaniu likwidacyjnym byłby bardziej kosztowny lub istotnie utrudniony.

W rozpatrywanym przypadku jako argument mający uzasadniać celowość i konieczność skorzystania z pomocy zawodowego pełnomocnika w postępowaniu likwidacyjnym został przywołany fakt, że powód nie zna języka polskiego, nie mieszka na terytorium Polski oraz nie zna realiów postępowań obejmujących szkody komunikacyjne. Te niesporne okoliczności nie wydają się jednak mieć znaczenie, gdyż niesporne było, a nadto wykazane przedłożonymi przez pozwanego wydrukami (k. 130-133), iż powód miał możliwość skorzystać z systemu przeznaczanego dla osób posługujących się językiem niemieckim i przebywających na terenie Niemiec poprzez zgłoszenie szkody do przedstawiciela pozwanego na obszarze Niemiec lub bezpośrednio do pozwanego bez konieczności znajomości języka polskiego. Udostępnione formy zgłoszenia szkody dla obcokrajowców likwidują barierę w postaci nieznanomości języka. Rodzaj i zakres szkody zgłoszonej przez powoda nie był tego rodzaju, aby powód, jako osoba aktywnie (...), nie mógł sobie poradzić samodzielnie z tego rodzaju zgłoszeniem. Powód natomiast nie przedstawił ani nie dowodził istnienia innych okoliczności, które usprawiedliwiałyby tezę, że skorzystanie z usług profesjonalnego pełnomocnika na etapie przedsądowego dochodzenia należności, było obiektywnie potrzebne. Z tego względu roszczenie powoda jako niewskazane co do zasady podlegało oddaleniu. Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było orzeczenie o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd przyjął, że powód utrzymał się ze swoim roszczeniem w 67 %. Poniesione

przez powoda koszty to opłata od pozwu 550 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej – 2400 zł zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (..) (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 490) oraz opłata od pełnomocnictwa 17 zł. Po stronie pozwanego powstały koszty w postaci antologicznych jak dla powoda kosztów działania pełnomocnika procesowego i opity od pełnomocnictwa. Powodowi należał się zatem zwrot 67 % poniesionych kosztów tj. kwota 1987 zł, a pozwanemu 33 % poniesionych kosztów tj. kwota 792 zł. Po wzajemnym skompensowaniu zasądzono na rzecz powoda od pozwanego kwotę 1195 zł.

SSR Joanna Suchecka